

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr.85g/2019

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 1 alin. (4) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la
statutul judecătorului și a unor prevederi din
articolul 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă
(*atacarea încheierii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate*)

CHIȘINĂU

19 iunie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 24 aprilie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 19 iunie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (4) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și a unor prevederi din articolul 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă, ridicată de către dl avocat Alexandru Prisac, în dosarul nr. 2-2509/15, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 24 aprilie 2019, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află cererea de chemare în judecată depusă de către „Seksimp Group” SRL împotriva dlui Alexandru Rotari (fost judecător), prin care s-a solicitat încasarea prejudiciului material în urma pronunțării unei hotărâri judecătorești.

4. Pe 2 octombrie 2017, apărătorul dlui Alexandru Rotari a depus o cerere privind încetarea procesului, pentru că împotriva judecătorilor nu pot fi intentate procese civile referitoare la activitatea de îndeplinire a justiției.

5. Pe 15 aprilie 2019, dl avocat Alexandru Prisac, apărător al „Seksimp Group” S.R.L., a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (4) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și a unor prevederi din articolul 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă. Dispozițiile legale criticate stabilesc principiile independenței și

imparțialității judecătorilor și prevăd că încheierea prin care se dispune ridicarea excepției de neconstituționalitate nu se supune niciunei căi de atac.

6. Prin încheierea din aceeași dată judecătoria Chișinău, sediul Centru, a trimis sesizarea privind excepția de neconstituționalitate către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 116

Statutul judecătorilor

„(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

[...]

(6) Sancționarea judecătorilor se face în conformitate cu legea.

[...]”

8. Prevederile relevante ale Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului sunt următoarele:

Articolul 1

Judecătorul, purtător al puterii judecătorești

„[...]”

(4) Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. [...]”

9. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă sunt următoarele:

Articolul 12¹

Ridicarea excepției de neconstituționalitate

„[...]”

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța **refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.**

[...]"

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că prevederile articolului 1 alin. (4) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului nu stabilesc clar dacă în privința judecătorului pot fi intentate procese civile în legătură cu hotărârile judecătorești pronunțate, prin aceasta încălcând articolele 23 și 116 alin. (1) și (6) din Constituție.

11. De asemenea, autorul excepției de neconstituționalitate consideră că soluția legislativă de la articolul 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă, prin care legislatorul a lipsit de orice cale de atac încheierea prin care se dispune ridicarea excepției de neconstituționalitate, contravine articolului 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și a Codului de procedură civilă, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Alexandru Prisac, în dosarul nr. 2-2509/15, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru. Sesizarea este formulată de către un subiect cărui i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 1 alin. (4) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și unele prevederi din articolul 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă.

16. Curtea menționează că articolul 1 alin. (4) din Legea cu privire la statutul judecătorului transpune principiile independenței și imparțialității judecătorilor stabilite de articolul 116 alin. (1) din Constituție. Prevederile criticate definesc statutul juridic al judecătorului în Republica Moldova și trasează aceleași exigențe și principii regăsite în actele internaționale care

reglementează statutul și drepturile judecătorilor și garanțiile independenței acestora.

17. Astfel, Curtea nu poate să rețină criticile referitoare la încălcarea articolelor 23 și 116 din Constituție, deoarece prevederile legale criticate reprezintă norme cu valoare de principiu și de aplicabilitate generală. Acestea nu pot afecta, direct sau indirect, vreun drept, vreo libertate sau principiu fundamental. Aspectele referitoare la răspunderea personală a judecătorilor, la care face referire autorul, sunt constatate de instanțele judecătorești numai în baza unor criterii și proceduri clar stabilite de lege.

18. Cu privire la critica textului „nu se supune niciunei căi de atac” din articolul 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă, Curtea subliniază că în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate, în scopul restabilirii stării de legalitate, trebuie verificat în primul rând interesul procesual al invocării excepției de neconstituționalitate, mai ales prin prisma efectelor unei eventuale constatări a neconstituționalității textului de lege criticat.

19. Este irațional ca autorul excepției de neconstituționalitate să conteste încheierea instanței de judecată prin care a fost dispusă ridicarea excepției de neconstituționalitate, el fiind, în principiu, primul beneficiar al admiterii acesteia. Totodată, Curtea menționează că legislatorul a prevăzut posibilitatea părții interesate de a ataca (odată cu fondul cauzei) încheierea instanței de judecată prin care se refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate (articolul 12¹ alin. (4) din Codul de procedură civilă).

20. În acest context, Curtea reamintește că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește în primul rând situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia, în caz contrar, acest instrument riscă să devină unul simulat, o *actio popularis*, pierzându-se, în aceste condiții, caracterul concret și efectiv al excepției (a se vedea DCC nr. 32 din 29 martie 2018, §§ 24-25; DCC nr.83 din 6 septembrie 2017, §§ 21-22; DCC nr. 56 din 27 iunie 2017, §§ 24-25).

21. Aceste considerente sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în prezenta cauză, unde eventuala admitere a excepției de neconstituționalitate nu ar avea niciun efect asupra cauzei în care a fost ridicată, neproducând nicio consecință.

22. Având în vedere cele menționate mai sus, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 1 alin. (4) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și a unor prevederi din articolul 12¹ alin. (3) din Codul de procedură civilă, ridicată de către dl avocat Alexandru Prisac, în dosarul nr. 2-2509/15, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 19 iunie 2019

DCC nr. 84

Dosarul nr. 85g/2019